

Ko e Fili ke Tohí

Fai 'e Justina Lichner

Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni

“Pea 'oku nau tau'atāina ke fili” (2 Nīfai 2:27).

Ne toe ki'i mafao hake 'a e tangutu 'a Susitina 'i hono seá. Na'á ne hili 'ene 'ū peni vahevahe fo'ou 'i he'ene funga tesí. Ko e fuofua 'aho 'eni 'o e akó. Ne 'osi fetaulaki mo hono kaungāakó 'o nau tā ha fakatātā fakafiefia.

Pea pehē atu 'e Misisi Uena, “Kuo taimi ke fai 'etau tohí!” Na'e tufotufa leva 'e Misisi Uena ha 'ū la'i pepa ki he kalasí. “Te u tuku atu pē ha miniti 'e 30 ke ke ngāue'i ai 'eni. Hili pē iá pea tau malōlō taimi si'i leva.”

Na'e faka'ohovale ia kia Susitina. Na'á ne fakakaukau, “Oiaue. Kuo taimi e tohí ia?”

Na'e fu'u faingata'a ia 'a Susitina 'i he laukongá mo e faitohí 'i he ta'u kuo 'osí. Ka ko e kotoa 'o hono ngaahi kaungāme'a ne nau ngali sai'ia kinautolu ai. Na'e 'ikai ke fu'u faingata'a ia kiате kinautolu. Fēfē nai kapau 'e tatau pe ta'ú ni ia mo e ta'u kuo 'osí?

Na'e to'o hake leva 'e Susitina 'ene peni vahevahé. Na'á ne sio ki he'ene la'i pepá. Na'á ne loto-tailiili. Na'e tohi e toenga ia 'o e kau akó. Tuku kehe pē ia.

Na'á ne loto ke ne fakatalanoa kia Misisi Uena. Te ne 'ita nai 'i he faingata'a ia 'a Susitina? Pea kapau 'e 'ita, 'oku kei laka ange pē ia 'i he tohí.

Na'e lue atu leva 'a Susitina ki he tesí 'a e faiakó. “E Misisi Uena? 'Oku faingata'a ange 'eni ia 'i he me'a na'á ku 'ai 'i he ta'u kuo 'osí. 'Oku 'ikai ke u tui te u lava' i ia.”

Na'e 'ikai hā mei he fofonga 'o Misisi Uena ha'ane loto-mamahi. Na'á ne malimali pē kia Susitina. “Fai pē me'a te ke lavá. Mahalo pē te ke 'ohovale 'i he ngaahi me'a te ke lavá! He 'ikai te ke fili ma'u pē ki he me'a 'okú ke sai aí. Ka te ke lava ma'u pē 'o fili pe ko e hā e lahi ho'o feingá.”

Na'e foki leva 'a Susitina ki hono tesí. Na'á ne fakakaukau ki he me'a na'e lea 'aki 'e Misisi Uená. “Te u lava 'o fili ke u feinga.” Na'e tatau ia mo e me'a na'á ne ako 'i he Palaimelí. Na'e lau he'enua kalasí ha potu folofola na'e pehē “tau'atāina ke fili.” 'Oku 'uhinga ia te tau lava ke fai pe ha'atau ngaahi fili. 'Oku falala mai 'a e Tamai Hēvaní ke tau fai ha ngaahi fili 'oku lelei. 'Okú Ne tala'ofa mai te Ne tokoni'i kinautolu 'i he'etau fai ha ngaahi fehalakí.

'E kehe nai e akó 'i he ta'ú ní? Mahalo pē te ne *fili* ke 'ai ia ke kehe! Na'e to'o hake 'e Susitina 'ene peni

vahevahé. Na'á ne sio ki he'ene la'i pepá. Na'á ne ongo'i fiemālie. Na'á ne fakakaukau 'o pehē, “Sai. Te u fai 'eni.”

Na'e tā e fafangu malōlō si'i. Na'e te'eki ai ke 'osi 'a Susitina. Ka kuo laka hake 'i he vaeuá 'a e me'a kuó ne lava'í! Na'á ne hiki hake hono nimá. “E lava nai ke u nofo pe heni 'o hoko atu 'eku ngāue? 'Oku toe si'i pē pea 'osi!”

Na'e malimali 'a Misisi Uena mo kamokamo pē hono 'ulú.

Na'e faifai pē pea 'oatu 'e Susitina 'ene la'i pepá. Ne ki'i langa hono nimá. Kae pehē foki ki hono 'ulú! Ka na'á ne malimali pē. Kuo te'eki ai ke ne ngāue mālohi pehē 'i he faitohí kimu'a.

'I he 'aho hono hokó na'e ngāue 'a e kalasí ki he laukongá. Na'e kole ange 'e Misisi Uena ki he kalasí ke nau laukonga 'i ha miniti 'e 20. Na'e toe feinga pē 'a Susitina. Na'á ne fakaava hake 'ene tohí pea ne lau le'o lahi 'a e ngaahi fo'i leá.

Na'e kamata ke fai 'e Susitina ha ngaahi fili 'i he 'aho kotoa pē. Na'á ne fili ke ne laukonga. Na'á ne fili ke ne faitohi. Tā 'oku 'ikai ko ha fu'u loko me'a 'a e laukongá mo e faitohí.

Na'á ne fili foki ke 'alu ki he laipelí. Na'á ne 'ave ha 'ū tohi mei ai. Na'e 'ikai ke ne teitei fai ia 'i he ta'u kuo 'osí. Ne 'ikai fuoloa mei ai kuó ne laukonga 'i he taimi kotoa pē. Pea na'e fakafiefia mo'oni! Pea ko e lahi ange ko ia 'ene laukongá, ko e lelei ange ia 'ene faitohí.

'I he taimi na'e lahi hake ai 'a Susitina, na'á ne ongo'i fiefia 'i he'ene fili ke ngāue mālohi 'i he'ene laukongá mo e faitohí. He kuo hoko ia he taimí ni ko ha kongá 'o e ngaahi me'a 'oku manako hono faí. ■

'Oku nofo 'a e tokotaha na'á ne fa'ú 'i Lainileni-Palatineti, Siamane.

KUÓ NE FU'U LAHI

Mälö e Lelei, ko Susitina au! Hili 'eku ako ke u manako 'i he faitohí, na'á ku fai ma'u pē ia. Na'á ku faitohi 'i he akó'anga mā'olungá. Peá u 'alu ki he 'univēsití ke toe lahi ange 'eku ako fekau'aki mo e faitohí. Kuó u hoko he taimí ni ko ha tokotaha fa'u tohi! Kuó u ma'u ha faingamālie ke fa'u ha ngaahi talanoa, hangē ko 'eni kuó u tohi fekau'aki mo 'eku ngaahi faingata'a 'i he'eku kei si'i. Kuó u fa'u ha ngaahi tohi ma'a e 'ū makasiní, 'ū uepisaití mo e 'ū nusipepá.